

Åpenhetsloven, redegjørelse 2024

Om åpenhetsloven

Åpenhetsloven skal fremme virksomheter sin respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, samt sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Om oss, produkter, tjenester og markedet vi operer i

PA Entreprenør AS er en bygg- og anleggsentreprenør basert i Oslo. Selskapet ble etablert i 1989 og har spesialisert seg på oppdrag innen vann- og avløp, betongkonstruksjoner og baneanlegg.

Våre driftsområder inkluderer bygg- og anleggsarbeid hvor vi er både hoved-, total- og underentreprenør og leverer tjenester innen:

- VA anlegg
- Kommunaltekniske anlegg
- Baneanlegg
- Betongrehabilitering

Driften omfatter i utgangspunktet ikke egenimport av produkter, da selskapet hovedsakelig handler av norske leverandører, unntak fra dette er:

- Innkjøp av fugemasse (Sedrafer Extra) fra Edilon Sedra i Nederland for fuging langs trikkeskiner i prosjekter for Sporveien AS.

PA Entreprenør AS har rundt 104 ansatte, og hovedkontoret ligger i Nedre Kalbakkvei 80 i Oslo. Selskapet er del av det organiserte arbeidslivet og er tilsluttet MEF (Maskinentreprenørenes Forbund), StartBank, Miljøfyrtårn, godkjent opplæringsbedrift og er sertifisert etter ISO: 9001, ISO 14001 og ISO 45001.

PA Entreprenør AS har en tydelig og omfattende miljøratsing, og har levert utslippsfrie anleggsplasser siden tidlig i 2020. Siden det har vi vært markedsleder innen dette segmentet i Norge. Vi har en stor helelektrisk utstyrspark og et dedikert ladeområde med

høy kapasitet, inkludert flere egne superladere. Vår helelektriske utstyrspark inkluderer lastebiler med totalvekt inntil 27 tonn, gravemaskiner i størrelser fra 3 til 24 tonn, hjullastere og vare- og mannskapsbiler. Totalt i vår bil- og maskinpark er nullutslippsandelen over 90%.

Vi disponerer også et eget avfallssorteringsanlegg på vår eiendom på Alfaset.

Hvordan vi arbeider med Åpenhetsloven

PA Entreprenør AS er underlagt åpenhetsloven. Vi ønsker å jobbe i tråd med kravene i loven, og etterstreber dette i alle deler av vår forretningsdrift.

Arbeidet med åpenhetsloven må sees i sammenheng med selskapets overordnede strategi, herunder øvrige arbeider innenfor HMS, likestilling og bærekraft.

Pliktene etter åpenhetsloven er en del av våre rutiner i vårt ledelsessystem. Rutinene i ledelsessystemet omfatter fordeling av ansvar og arbeidsoppgaver i vår virksomhet, kartlegging og vurdering av negativ påvirkning/skade ut fra egen virksomhet, leverandørkjeder og forretningsforbindelser, samarbeid om gjenoppretting og erstatning der det er påkrevd, stansing/forebygging av negativ påvirkning/skade, overvåkning av gjennomføring og resultater, samt kommunisering av hvordan påvirkningen er håndtert og behandling av informasjonskrav.

I våre kontrakter stiller vi krav knyttet til åpenhetsloven gjennom spesielle kontraktsbestemmelser. Bestemmelsene sikrer vår virksomhet tilgang til våre underleverandørers aktsomhetsvurderinger der de er omfattet av åpenhetsloven, og informasjon om underleverandørers varekjøp og leverandørkjeder der de ikke er omfattet av loven. Våre spesielle kontraktsbestemmelser inkluderer også krav til lønns- og arbeidsvilkår og internkontroll, sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA) for arbeid som skjer i Norge.

Med bakgrunn i Åpenhetslovens § 4, så har vi hatt hovedfokus på alle leverandører og forretningsforbindelser vi har formelle samarbeidsavtaler med, og/eller gjort gjentatte kjøp over MNOK 0,1 i foregående år, samt leverandører i særlig risikoutsatte bransjer.

Ved vurdering av risiko av våre leverandører og forretningsforbindelser, så har vi blant annet vurdert selskapene ut i fra geografi, bransje og produkt. Vi har videre lagt til grunn åpen informasjon om selskapets arbeid med sosial bærekraft, herunder eventuelle redegjørelser i tråd med åpenhetslovens krav.

Vi har videre vurdert våre leverandører på informasjon fra Startbank og øvrige anerkjente vareregistre. Vi har også innarbeidet BNLs veileder for valg av seriøse bedrifter for å fremme de formål som åpenhetsloven og annet regelverk skal fremme (arbeidsmiljøloven, byggherreforskriften, allmenngjøringsloven, forskrifter om allmenngjøring av tariffavtaler, forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter mv.).

Arbeidet med åpenhetsloven er grovt sett organisert i følgende arbeidsfaser:

Tilrettelegging

- Etablere omfang for arbeidet med åpenhetsloven og aktsomhetsvurderingene
- Involvere deltakere i arbeidet med åpenhetsloven og aktsomhetsvurderinger
- Identifisere og analysere interessenter til arbeidet med åpenhetsloven

Aktsomhetsvurderinger

- Forankre arbeidet med åpenhetsloven
- Forankre retningslinjer for ansvarlig næringsliv
- Kartlegge faktiske og mulige negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
- Iverksette tiltak for faktiske forhold og vesentlig risiko
- Kontrollere og dokumentere effekt av tiltak
- Kommunisere med interessenter
- Gjenopprette og erstatte ved faktisk skade på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Redegjørelse

- Årlig redegjørelse av resultater fra aktsomhetsvurderingene (innen 30. Juni hvert år)

Svare på spørsmål

- Sikre at alle kan komme i kontakt med oss og stille spørsmål til oss om hvordan vi arbeider med åpenhetsloven og resultater fra våre aktsomhetsvurderinger

Denne prosedyren er basert på metodikk og digitale arbeidsflater fra [Tavler AS](#).

PA Entreprenør AS sine retningslinjer for ansvarlig næringsliv

PA Entreprenør AS sine retningslinjer er forankret i styret og er implementert i bedriften.

Retningslinje	Bruk av retningslinje
<u>Policy for ansvarlig næringsliv</u>	Policy for ansvarlig næringsliv skal brukes internt i vår egen bedrift og også overfor våre leverandører og forbindelser, slik at vi alle jobber systematisk og i samme retning når det gjelder ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Policy for ansvarlig næringsliv i bedriften er et integrert policy-dokument, som ivaretar alle tre fokusområder (menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold og ytre miljø) for ansvarlig næringsliv.
<i>Etiske retningslinjer</i>	Etiske retningslinjer brukes internt i vår egen bedrift og også overfor våre leverandører og forbindelser, slik at vi alle er omfattet av de samme retningslinjene for etisk forretningsvirksomhet.
<i>Krav til leverandører og forbindelser</i>	Dette styrende dokumentet brukes som vedlegg til standardkontrakter med leverandører/forbindelser, slik at vi avtalefester hensyn til ansvarlig næringsliv i alle kontraktsinngåelser.

Resultat fra vårt arbeid med aktsomhetsvurderinger

Vi har identifisert følgende risikoer og/eller faktiske hendelser med negativ påvirkning på ansvarlig næringsliv:

Innkjøp av klær og utstyr fra norske grossister

Konsekvens , Sannsynlighet

Hva er vi usikre på?

PA Entreprenør AS handler majoriteten av utstyr, deler, materialer og klær fra utvalgte norske anerkjente grossister. Disse grossistene bruker igjen underleverandører som produserer eller holder til i geografiske områder og opererer i bransjer med forhøyet risiko for brudd på anstendige arbeidsforhold og menneskerettigheter. Dette gjelder for eksempel produksjon og bearbeidng av tre, metaller, stein, gummi, olje og kjemikalier.

Vi har gjennom vår informasjonsinnhenting observert at våre største grossistleverandører har pågående tiltak for å sikre at sine underleverandører etterlever og jobber for å fremme

anstendige arbeidsforhold og menneskerettigheter. Vi mener dog at det er en iboende risiko forbundet med bransjen underleverandørene opererer i, samt området hvor de er lokalisert. Denne risikoen ønsker vi å overvåke.

Hvorfor har risikoen fått denne vurderingen?

Vi tror sannsynligheten for brudd på menneskerettigheter ved innkjøp av klær, utstyr og materialer er på nivå med bransjen, og at det dermed er middels sannsynlighet for brudd, og at dette vil medføre middels konsekvens for brudd på menneskerettigheter.

Tiltak for å håndtere risiko

- **Distribusjon av leverandørkrav**

Vi skal distribuere PA Entreprenør AS sine leverandørkrav til alle leverandører av utstyr og deler for bedre forståelse og kompetanse rundt arbeid for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette er i tråd med selskapets eksisterende retningslinjer for innkjøp, herunder spesielle kontraktsvilkår.

Ved å informere våre leverandører om PA Entreprenør AS sine krav, så forventer vi at de samme kravene vil stiles videre til underleverandører. Vi tror dermed at tiltaket vil redusere sannsynlighet for brudd, eller at bruddene blir mindre alvorlige.

- **Overvåke tiltakene til våre største leverandører**

Våre hovedleverandører av utstyr, deler, materialer og klær har allerede iverksatt tiltak i forbindelse med egne aktsomhetsvurderinger og/eller bærekraftstiltak. Vi vil i all hovedsak følge opp våre identifiserte risikoer forbundet med våre innkjøp gjennom dette arbeidet.

Vi forventer at ved å overvåke tiltakene til våre leverandører, så vil vi få bedre innsikt i risikoen forbundet med innkjøp av deler og utstyr, og på den måten kunne treffe tiltak som er bedre og mer virkningsfulle.

- **Gjennomføre stikkprøver hos utvalgte grossister**

Vi ønsker å forsterke kontrollen av våre leverandører og underleverandører gjennom å utføre stikkprøver med formål om å innhente informasjon om arbeidsforholdene i risikoutsatte land og bransjer.

Vi vil gjøre dette gjennom å påse at arbeidskontrakter og øvrige arbeidsforhold stemmer med vedtatte rutiner og retningslinjer iht. nasjonale regler og våre

leverandørkrav. Stikkprøvene vil inkludere våre underleverandører der dette anses relevant.

Ved å gjennomføre stikkprøver, så forventer vi at fokuset rundt anstendige arbeidsforhold vil øke, samt at vi vil øke sannsynligheten for å oppdage eventuelle negative tilfeller i egen leverandørkjede. Vi tror dermed at stikkprøver vil redusere sannsynlighet for brudd, eller at bruddene blir mindre alvorlige.

PA Entreprenør AS vil også gjennom stikkprøver og innhenting av informasjon være i stand til å treffe mer rettede tiltak. Dette gir grobunn til å innta en proaktiv rolle ovenfor våre leverandører og underleverandører for å fremme anstendige arbeidsforhold.

Diskriminering på byggeplass

Konsekvens , Sannsynlighet

Hva er vi usikre på?

Vi opptrer i en bransje som kan ha utfordringer med diskriminering, da særlig med tanke på kjønn og kulturell/etnisk bakgrunn. Dette gjelder i særlig grad ansatte som jobber på byggeplass.

Vi er derfor usikre på om det forekommer diskriminering i vår leverandørkjede som følge av dette. Dette kan være et problem med tanke på rekruttering av kvinner til bransjen, og/ellers trivsel på arbeidsplass. Dette gjelder bygg og anleggsbransjen generelt, og vi må anta at det derfor også gjelder i prosjekter der vi er involvert.

Vi er videre usikre på om diskriminering rapporteres, dette på bakgrunn av at vi har indikasjoner om at denne type avvik kan føles ukomfortabelt å rapportere om.

Hvorfor har risikoen fått denne vurderingen?

Vi tror at sannsynligheten for diskriminering på byggeplassen er middels, selv om vi ikke har noen indikasjoner eller har mottatt noen varsler på dette i dag. Konsekvensen av diskriminering ser vi på som middels.

Tiltak for å håndtere risiko

- **Informasjon til egne ansatte**

Vi skal distribuere PA Entreprenør AS sine etiske retningslinjer til egne ansatte, samt ha diskriminering på agendaen i leder- og avdelingsmøter gjennom året.

Vi forventer at egne ansatte, gjennom økt kunnskap om likestilling og ikke-diskriminering, vil fremstå som foregangspersoner i egen organisasjon, ovenfor samarbeidspartnere, og ute på byggeplass.

- **Informasjon til underentreprenører**

Vi skal distribuere PA Entreprenør AS sine leverandørkrav til våre underentreprenører, samt ha diskriminering på agendaen i utvalgte byggemøter/prosjektmøter gjennom året.

Vi forventer videre at vi gjennom å distribuere egne krav og etiske retningslinjer vil bidra til økt kunnskap om likestilling og ikke-diskriminering, som igjen vil redusere eller forhindre diskriminering blant våre underentreprenører.

HMS hos små og mellomstore underentreprenører

Konsekvens , Sannsynlighet

Hva er vi usikre på?

PA Entreprenør AS bruker en rekke leverandører i form av underentreprenører, samt leverandører av tilstøtende tjenester og produkter i sin forretningsdrift. Noen av disse selskapene er små og mellomstore bedrifter, hvor det er en iboende bransjerisiko for brudd på HMS-rutiner og oppfølging av disse.

Vi er derfor usikre på om våre leverandører og underleverandører har tilfredsstillende retningslinjer og policyer for helse, miljø og sikkerhet i egne selskaper.

Vi har i dag tydelige retningslinjer for hvordan våre leverandører skal forholde seg til helse, miljø og sikkerhet på egen arbeidsplass. Vi ønsker dog å videre forsterke vår oppfølging og avviksrappoterering, for å være en foregangsbedrift og samarbeidspartner på området.

Hvorfor har risikoen fått denne vurderingen?

Vi mener risikoen for brudd på retningslinjer og policyer for helse, miljø og sikkerhet blant våre leverandører først og fremst er knyttet til en generell bransjerisiko. Vi vurderer derfor sannsynligheten og konsekvensen for brudd som middels

Tiltak for å håndtere risiko

- **Bidra til kompetanseheving rundt HMS**

Vi skal bidra til kompetanseheving rundt HMS blant våre leverandører av tilstøtende tjenester og produkter. Disse leverandørene er ofte små og mellomstore selskaper, og vi kan ta en aktiv rolle for å fremme HMS i naturlige møtefora, samt ved inngåelse av nye leverandør- og samarbeidsavtaler.

Vi forventer økt fokus og oppfølging rundt HMS mot våre leverandører av tilstøtende tjenester og produkter, vil føre til økt kompetanse og bedre rutiner og retningslinjer hos våre tilknyttede leverandører. Dette vil igjen fremme anstendige arbeidsforhold.

- **Ivareta påseplikt gjennom stikkprøver**

Vi skal ivareta vår egen påseplikt ovenfor våre leverandører av relaterte tjenester for å sikre at det ikke forekommer brudd på grunnleggende menneskerettigheter. Vi vil i våre stikkprøver ha et spesielt fokus på å undersøke våre leverandørers arbeidsforhold, herunder om det forekommer avvik i forhold vedtatte leverandørkrav, eller nasjonale HMS-regler.

Ved å ivareta påseplikten, så forventer vi at fokuset rundt anstendige arbeidsforhold vil øke, samt at vi vil øke sannsynligheten for å oppdage eventuelle negative tilfeller i egen leverandørkjede. Vi tror dermed at tiltaket vil redusere sannsynlighet for brudd, eller at bruddene blir mindre alvorlige.

HMS i egne arbeidsoperasjoner

Konsekvens , Sannsynlighet

Hva er vi usikre på?

PA Entreprenør AS har gjennom sitt etablerte HMS-system identifisert noen bransjespesifikke risikoer forbundet med HMS i egne arbeidsoperasjoner. Risikoene er blant annet farefulle arbeidsoperasjoner i forbindelse med byggeprosjekter, arbeid med maskiner og verktøy, samt fare for generelle belastningskader ved fysisk arbeid.

PA Entreprenør AS har systematisert sitt HMS-arbeid gjennom å implementere et eget system for oppfølging av HMS. Dette systemet er godt innarbeidet i selskapets rutiner og daglige drift, og følges tett opp av styret og ledelsen.

Hvorfor har risikoen fått denne vurderingen?

Vi mener risikoen for alvorlige brudd og avvik fra etablerte HMS-rutiner, og med det alvorlig skade, har middels sannsynlighet for å inntreffe. HMS er et satsningsområde for PA Entreprenør AS, men vi vet at brudd i rutiner forekommer. Selskapet har innarbeidede rutiner og systemer etablert, og vil fortsette å forsterke HMS-arbeidet videre. Det er en iboende risiko for at eventuelle HMS-brudd eller hendelser kan ha alvorlige konsekvenser for selskapets ansatte. Vi ønsker derfor å fortsette å overvåke og følge opp HMS-arbeidet tett i selskapet.

Tiltak for å håndtere risiko

- **Videreføre selskapets arbeidet med HMS**

Vi vil videreføre og forsterke arbeidet med HMS iht. PA Entreprenør AS sine pågående initiativer.

Vi forventer at videre styrking av selskapets HMS-arbeid vil føre til økt kompetanse og redusert risiko for alvorlige brudd og skader i våre egne arbeidsoperasjoner.

Varsler om faktiske og mulige brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i PA Entreprenør AS sine virksomheter

Vi oppfordrer ansatte og andre til å varsle om faktiske eller mulige brudd på anstendige arbeidsforhold og grunnleggende menneskerettigheter. Dersom du ønsker å varsle om mulige brudd, eller har andre spørsmål om arbeidet vårt med åpenhetsloven, kan du kontakte oss på pa@pa-entreprenor.no

Vedtatt:

Dato		Signatur styret
25.06.25		[Elektronisk signatur]

Signert redegjørelse kan fås ved å henvende seg på pa@pa-entreprenor.no